

УДК 930.253:[378.4.096:94-051](477.83-25)“1940”

ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ У 1940 р. КРИЗЬ ПРИЗМУ СЛУЖБОВИХ ХАРАКТЕРИСТИК

Богдана СИПКО

Львівський національний університет імені Івана Франка
кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн
вул. Університетська 1, Львів 79000, Україна

У публікації подано короткий опис і наведено тексти службових характеристик працівників історичного факультету Львівського університету за 1940 р., які зберігаються у фондах Архіву Львівського національного університету імені Івана Франка. Пропоновані увазі читача документи містять інформацію про викладачів: місце та дату народження, освіти, професійну діяльність, участь у громадсько-політичному житті. Перелік осіб, яким дана характеристика, засвідчує, що на історичному факультеті у 1940 р. працювали не лише профільні фахівці, а й спеціалісти у сфері психології, педагогіки та філософії.

Ключові слова: Львівський університет, історичний факультет, викладацький склад, службові характеристики, 1940 р.

Після приєднання у вересні 1939 р. західноукраїнських земель до Української Радянської Соціалістичної Республіки, почалися структурні перетворення Львівського університету. Було змінено не лише назву вищого навчального закладу (Університет Яна Казимира у Львові 1 грудня 1939 р. перейменовано у Львівський державний університет, якому 8 січня 1940 р. присвоєно ім'я Івана Франка), а й структуру факультетів і навчальні програми.

У 1939 р. розпочалася історія окремого історичного факультету Львівського університету, який став основним центром дослідження профільних дисциплін замість ліквідованого новою владою гуманітарного факультету. Утворені за радянським зразком кафедри історичного факультету поєднували функції колишніх професорських кафедр і наукових інститутів. Всього було утворено сім кафедр: археології, стародавньої історії, історії середніх віків, нової історії, історії України, історії народів СРСР та історії мистецтва¹.

Відповідно, перед викладачами Львівського університету в 1939–1941 рр. постали непрості завдання: адаптуватися до нових політичних умов, пристосуватися до принципово іншої університетської системи й опанувати радянські навчальні програми. Наскільки успішними були ці спроби, можна судити на основі характеристик працівників історичного факультету за 1940 р., завірених деканом і ректором.

¹ Докладніше про створення кафедр див.: Шуст Р. Історична наука у Львівському університеті: 350 років розвитку / Роман Шуст, Роман Тарнавський // Вісник Львівського університету. Серія історична. 2013. Вип. 49 / За ред. О. Сухого. С. 11–41.

В архіві Львівського національного університету імені Івана Франка серед інших, цінних для науковців документів, зберігаються справи № 408 (“Служебно-деловые характеристики на профессорско-преподавательский состав, выданные ректором Университета”)² та № 409 (“Краткие характеристики на преподавателей исторического факультета”)³. Вони дають можливість створити схематичний просопографічний портрет викладача історичного факультету. Оскільки все більший інтерес у науковій спільноті та громадськості викликають роботи про певні соціальні страти, актуальною є публікація цих архівних документів.

Підбір кадрів на історичний факультет Львівського університету в аналізованій період визначали ректор Михайло Марченко та декан Андрій Брагінець. М. Марченко, історик за фахом, одразу після призначення на посаду керівника Львівського університету, розпочав курс на українізацію вищого навчального закладу, за що у листопаді 1940 р. був відкликаний зі Львова, а 23 червня 1941 р. заарештований і звинувачений у націоналізмі⁴.

Серед викладачів історичного факультету 1940 р. можна виокремити три категорії осіб:

1) Професори, що працювали у Львівському університеті до встановлення радянської влади (Геофіль Модельський, Казимир Маєвський, Владислав Подляха, Іван Старчук, Маркіян Смішко, Едмунд Булянда, Кароліна Лянцкоронська);

2) Випускники Львівського університету, що з ідеологічних причин раніше працювали у середніх навчальних закладах або не за фахом (Микита Думка, Іван Крип’якевич, Дон Люстгауз, Йосиф Пеленський, Омелян Терлецький);

3) Науковці, що закінчили аспірантуру в УРСР (Андрій Брагінець, Михайло Марченко, Василь Осечинський, Андрій Скаба).

Закономірно, що в характеристиках подана дещо однотипна інформація про викладачів: місце і дата народження, національність, освіта, досвід роботи, професійні успіхи та участь у громадському житті. Але, подекуди, знаходимо оригінальну інформацію. Зокрема, активним громадським і профспілковим діячем на сторінках справ постає Іван Крип’якевич: “*Принимает активное участие в общественной работе – был депутатом народного собрания, председателем областной избирательной комиссии по выборах депутатов в Верховные Советы СССР и УССР, является председателем МК Университета*”⁵. А от доктор філософії Степан Руднянський означений як

² Архів Львівського національного університету імені Івана Франка (далі – Архів ЛНУ ім. І. Франка), ф. Р-119, оп. 1, спр. 408.

³ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 409.

⁴ Качмар В. Михайло Марченко – ректор Львівського державного українського університету в 1939/1940 рр. / Володимир Качмар // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2005. Вип. 15. С. 81–90

⁵ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 10.

“ідеологічно чужий”. І якщо у характеристиці декана це висловлено завуальовано (“*вважає себе за матеріаліста-марксиста*”⁶), то в записці ректора буквально (“*Руднянському було доручено читати курс історії релігії й атеїзму, якого він не міг подати на потрібній теоретичній височині. Надалі Руднянського не можна залишати на ідеологічній роботі в Університеті в якості професора філософії чи педагогіки як з поводу його невідготованості читати курси з означених дисциплін за нашими програмами, так і з поводу нез’ясованості його ідейно теоретичних позицій в питаннях філософії і історії*”⁷). Покритикував А. Брагінець і науковий рівень підготовки Т. Модельського: “*Сливе як середній науковий працівник*”⁸.

Є у цих документах і певні неточності. Так, у справі № 409 міститься інформація про перебування Казимира Маєвського у слідчій в’язниці впродовж тринадцяти місяців⁹, а у справі № 408 – дев’яти¹⁰. А от ректору М. Марченку арешт 1941 р. завадив реалізувати захист докторської дисертації, яку, згідно аркуша 15 справи № 408, “*он несомненно в течении предстоящих 1,5–2 лет защитит*”¹¹.

До пропонованих увазі читача документів потрібно підходити із розумінням того, що хоча вони подають характеристику викладацького колективу історичного факультету так би мовити “зі середини” та синхронно, але готувалися за умов потужного ідеологічного тиску.

Служебно-деловые характеристики на профессорско-преподавательский состав, выданные ректором Университета [1940]

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Профессора, Зав. Кафедрой Марксизма-Ленинизма Львовского Государственного Университета г. БРАГИНЦА Андрея Степановича¹².

Брагінець А. С. род. 1903 года, украинец, член ВКП (б), окончил Харьковский Государственный Университет в 1934 году, аспирантуру при кафедре философии – в 1937 году, получил ученую степень кандидата философских наук в Харьковском Университете и утвержден в ученое звание доцента. Работал в ВУЗАХ с 1934 года, читал диалектический материализм и основы марксизма-ленинизма. В Харьковском Университете работал Зав. Кафедрой диалектического материализма с 1937 года и Зав. Кафедрой марксизма-ленинизма с 1939 г. С ноября 1939 г. работает и.о. профессора и зав. Кафедрой марксизма-ленинизма и деканом исторического факультета Львовского

⁶ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 409, арк. 1.

⁷ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 26.

⁸ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 409, арк. 1.

⁹ Там само. Арк. 1.

¹⁰ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 16.

¹¹ Там само. Арк. 15.

¹² Там само. Арк. 1.

Государственного Университета. С работой справляется хорошо. Считаю возможным ходатайствовать об утверждении И.О. Профессора и Зав. Кафедрой философии Львовского Государственного Университета до защиты докторской диссертации.

Ректор Львовского Государственного Университета
/ МАРЧЕНКО М. И. /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Профессора Древней Истории (*так у тексті – Б. С.*) Львовского Государственного Университета т. Думку Никиту Савича¹³.

Думка Никита Савич, род. 1896 г. во Львовской обл., украинец, из крестьян, окончил Львовский Университет по специальности истории в 1929 году, докторскую степень получил во Львовском Университете в 1931 году, работал учителем истории в гимназии, написал больше 50 мелких популярных работ из области древней истории, кроме того много рецензий и одну более крупную докторскую работу.

С января 1940 года работает в качестве И.О. Профессора Кафедры Древней Истории Львовского Государственного Университета им. И. Франко. К работе относится хорошо. Заслуживает присвоения ему ученого звания доцента и кандидата исторических наук без защиты кандидатской диссертации.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Профессора, Зав. Кафедрой Истории Украины Львовского Государственного Университета им. И. Франко, т. Крипякевича Ивана Петровича¹⁴.

Крипякевич Иван Петрович, род. 1886 г. во Львовской обл., украинец. Окончил Львовский университет в 1908 г., получил там же докторскую степень в 1911 году. Производил научные экскурсии в архивы Кракова, Варшавы, а в 1911 г. в Москве. Работал учителем истории в гимназии с 1910 г. и до установления Советской Власти в Западных Областях Украины, в годы 1923–1925 преподавал историю Украины в подпольном украинском университете, является действительным членом научного общества им. Шевченко, а с 1934 г. был директором его исторической секции. С 24.X.1939 назначен профессором кафедры истории Украины, а с 7.XII.1940 г. и.о. зав. кафедрой. Одновременно работает директором филиала института истории Украины ВУАН. Печатается с 1905 г. Напечатал до 60 работ из области истории Украины. Принимает активное участие в общественной работе – был депутатом народного собрания, председателем областной избирательной комиссии по выборам депутатов в Верховные

¹³ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 8.

¹⁴ Там само. Арк. 10.

Советы СССР и УССР, является председателем МК Университета. Считаю возможным ходатайствовать о присвоении ученой степени доктора исторических наук и ученого звания профессора по кафедре истории Украины.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На Доцента Древней Истории Львовского Государственного Университета, т. Люстгауз[а] Дон[а] Аронович[а]¹⁵.

Люстгауз Дон Аронович, род. 1902 г. в уезде Долина, еврей, из служащих, окончил Львовский университет в 1931 г. по специальности истории, до того учился в Венском и Енском университетах /1921–1924/, получил докторскую степень у Львовском Университете в 1931 году, в старом львовском университете не работал, работал на лесопильном заводе служащим. Имеет 4 работы печатные и рукописи. С 9.І.1940 работает у Львовском Университете им. И. Франко и.о. доцента по кафедре древней истории.

К работе относится очень добросовестно. Заслуживает присуждения ему ученого звания доцента.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Профессора Кафедры Истории Украины Львовского Государственного Университета им. И. Франко, тов. Марченка Михаила Ивановича¹⁶.

Марченко М. И. родился в 1902 году, украинец, член ВКП(б), окончил институт красной профессуры в Киеве, работал старшим научным сотрудником института истории Украины ВУАН, с октября 1939 ректором Львовского Государственного Университета и и.о. профессора кафедры истории Украины, имеет ученую степень кандидата исторических наук.

Т. Марченко является хорошо подготовленным для ведения педагогической и научно-исследовательской работы, имеет все данные занимать должность профессора кафедры истории Украины до защиты им докторской диссертации, которую он несомненно в течении предстоящих 1,5–2 лет защитит.

Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Зав. Кафедрой Древней Истории Львовского Государственного Университета, т. Маевского Казимира Казимировича¹⁷.

Маевский К. К род. 1903 г. в м. Бережаны Тернопольской обл., поляк, из служащих, окончил Львовский университет в 1927 году по специальности археологии, выезжал за

¹⁵ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 13.

¹⁶ Там само. Арк. 15.

¹⁷ Там само. Арк. 16.

границу с целью повышения образования, и в период 1931–1937 гг. был в Греции, Италии, Румынии, Болгарии, Венгрии, Югославии, а также в СССР. Получил степень доктора археологии в 1929 г., звание доцента в 1935 году и был ассистентом при кафедре классической археологии Львовского Университета с 1928 по 1939 год. Был членом польского филологического тов-ва, львовского т-ва преистории, львовского т-ва исследования культуры старо-средиземноморского бассейна в Париже. Назначен 3/XII 1939 г. и.о. Зав. Кафедрой древней истории Львовского государственного университета им. И. Франко, которым является до настоящего времени. Имеет печатные труды: исследовательские – 17, рецензии и научно-популярные сведения. В 1923 г. был арестован по обвинению в коммунистической деятельности и просидел в тюрьме девять месяцев. К работе относится добросовестно. Заслуживает присуждения ему ученой степени кандидата исторических наук без защиты диссертации и ученого звания профессора по кафедре археологии.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Зав. Кафедрой Истории СССР Львовского Государственного Университета, т. Осечинского Василия Константиновича¹⁸.

Осечинский В. К. родился в 1904 году, украинец, член ВКП(б), окончил Киевский Государственный Университет в 1932 г., и аспирантуру при кафедре истории СССР в 1935 г. В ВУЗАХ работал с 1935 года. С января 1940 года работает и.о. профессора и зав. кафедрой истории СССР Львовского Государственного Университета. С работой справляется хорошо. Считаю возможным ходатайствовать об утверждении т. ОСЕЧИНСКОГО и.о. профессора и зав. кафедрой истории СССР.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Зав. Кафедрой Истории Искусств Львовского Государственного Университета им. И. Франко, т. Подлях[у] Владислав[а] Викентиевич[а]¹⁹.

Подляха В.В. род. 1875 г. в Кракове, окончил Львовский университет в 1898 г. и Краковский в 1899 г., в 1912–1913 гг. учился в Берлинском университете. Получил докторскую степень во Львовском университете, работал в качестве доцента истории искусств во Львовском университете с 1916 г., а с 1919 г. – профессором и заведующим кафедрой истории искусств. С декабря 1939 г. и.о. зав. кафедрой истории Искусств

¹⁸ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 19.

¹⁹ Там само. Арк. 21.

Львовского Государственного Университета им. И. Франко. Имеет 25 научных работ из области истории искусств. В настоящее время работает над темой “Народное искусство Галиции 17 века”.

К работе относится хорошо. Заслуживает присуждения ученого звания профессора.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Ст. Препад. Кафедры Истории Искусств Львовского Государственного Университета им. И. Франко, тов. Пеленского Йосифа Гавриловича²⁰.

Пеленский И. Г. родился 1879 г. в Комарно Львовской Обл., украинец, из крестьян, окончил Ягайлонский Университет в 1904 г. и Академию Искусств в Кракове в 1902 г. Работал все время учителем гимназии и в период 1922–1925 в подпольном украинском университете. Написал 12 работ из области истории искусств. Докторскую степень получил в Краковском Университете.

В качестве старшего преподавателя Львовского Государственного Университета им. И. Франко работает с февраля 1940 г. Заслуживает присуждения ему ученого звания доцента.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Зав. Кафедрой Археологии Львовского Государственного Университета им. И. Франко, тов. Пастернака Ярослава Ивановича²¹.

Пастернак Я. И. родился в 1892 г. в Дрогобичской области, украинец, окончил Львовский университет в 1914 г., а также Пражский университет в 1926 г. Докторскую степень получил в Пражском университете в 1926 году. С 1920 по 1923 работал ассистентом в археологическом институте в Праге, с 1923 по 1928 старшим ассистентом в Пражском музее, с 1928 – директором музеем т-ва им. Шевченка, с 1935 по 1939 приват-доцентом пражского университета.

С ноября 1939 профессором и зав. кафедрой археологии львовского государственного университета им. И. Франко.

Имеет 35 печатных работ из области археологии, с 1922 г. производит археологические раскопки в Галиции и Чехии, с того времени произвел 54 археологические раскопки. В текущем году также отправился в археологическую экспедицию.

Пастернак является крупным специалистом археологом и заслуживает присуждения ему, на основе произведенных им раскопок и напечатанных работ, ученую степень доктора исторических наук и профессора по кафедре археологии.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

²⁰ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 22.

²¹ Там само. Арк. 23.

ХАРАКТЕРИСТИКА

На Руднянського Степана Густавовича²².

Руднянський С. Г. народився 1887 р. в Бресті Литовським в родині службовця, поляк. Вчився в Лейпцігському університеті (1911–1914) – не закінчив через війну. З 1916 по 1938 рік викладав пропедевтику і філософію в середніх школах Варшави. В 1926 р. дістав докторську ступінь в Краківському Університеті. В 1928 р. був затверджений сенатом польського вільного університету доцентом історії нової філософії. В 1931–1935 рр. викладав у Варшавському вчительському інституті організацію і техніку розумової праці. В 1932–1937 рр. був професором педагогічного інституту польської профспілки – читав історію виховання. Написав 9 праць і 13 статей з питань історії філософії і історії виховання. На деякі праці були відгуки філософів із меншовицького табору (Л. Аксельрод), а також європейських психологів і педагогів. Праці Руднянського ще не піддавалися вивченню і критиці марксистами філософами і педагогами. Але, як видно з бібліографії його праці були написані з позицій кантіанства від якого він пізніше еволюціонував до матеріалізму.

В рр. 1913–1918 належав до ППС, а з року 1918 до КПП і був в ній до розпуску. В жовтні 1939 року прибув з Варшави до Львова як біженець і був зарахований професором філософії Львівського Університету, але за браком педагогічного навантаження переведений з штату на погодинну оплату. Руднянському було доручено читати курс історії релігії й атеїзму, якого він не міг подати на потрібній теоретичній височині.

На далі Руднянського не можна залишати на ідеологічній роботі в Університеті в якості професора філософії чи педагогіки як з поведи його непідготованості читати курси з означених дисциплін за нашими програмами, так і з поведи нез'ясованості його ідейно теоретичних позицій в питаннях філософії і історії.

Ректор Л.Д.У. / МАРЧЕНКО /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Доцента Кафедры Археологии Львовского Государственного Университета им. И. Франко, т. Старчука Ивана Даниловича²³.

Старчук Иван Данилович родился в 1894 г. в Станиславовской Области, из крестьян, украинец, окончил львовский университет в 1930 г. Получил докторскую степень и работал в том же университете ассистентом. С декабря 1939 г. работает и.о. доцента кафедры археологии Львовского Государственного Университета им. И. Франко. Имеет до 20 научных работ из области археологии и истории искусства.

Принимает участие в общественной работе. Заслуживает присуждения ему ученой степени кандидата исторических наук без защиты диссертации и ученого звания доцента по кафедре археологии.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /

Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /

Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

²² Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 26.

²³ Там само. Арк. 27.

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Зав. Кафедрой Новой Истории Львовского Государственного Университета, т. Скабу Андрея Даниловича²⁴.

Скаба Андрей Данилович род. 1905 г. в Полтавской Области, украинец, член ВКП (б), окончил Харьковский Государственный Университет в 1934 году, аспирантуру при кафедре новой истории в 1938 году. Работает в ВУЗАХ с 1935 года. Во Львовском Государственном Университете и.о. зав. Кафедрой новой истории. С работой справляется хорошо. Считаю возможным ходатайствовать об утверждении т. Скабу и.о. доцента и зав. кафедрой новой истории.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Доцента Кафедры Древней Истории Львовского Государственного Университета им. И. Франко, т. Смишко Маркияна Юльевича²⁵.

Смишко М. Ю. родился 1900 г. в г. Львове, украинец, окончил Львовский Университет. Получил докторскую степень во Львовском Университете в 1932 г. и с того времени работал при кафедре археологии ассистентом. Был действительным членом научного т-ва им. Шевченка. Совершал научные экскурсии по археологическим музеям Польши, а в 1934 г. по музеям и археологическим учреждениям СССР.

С декабря 1940 г. работает в качестве и.о. доцента при кафедре археологии, читает курс истории доклассового общества, одновременно работает заведующим отделом института археологии ВУАН.

К работе относится добросовестно, лекции читает хорошо. Имеет 13 печатных научных работ из области археологии.

Заслуживает присуждения ему ученой степени кандидата исторических наук и ученого звания доцента.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

ХАРАКТЕРИСТИКА

На И.О. Ст. Преподавателя Кафедры Истории средних веков Львовского Государственного Университета т. Терлецкого Емельяна Антоновича²⁶.

Терлецкий Е. А. родился 1873 г., окончил Львовский Университет в 1896 году, после чего работал все время учителем истории в гимназии. Напечатал 8 работ и 2 подготовлены к печати из области истории Украины. С декабря 1939 г. работает старшим преподавателем кафедры истории средних веков Львовского Государственного Университета им. И. Франко. К работе относится добросовестно. Заслуживает присуждения ученого звания доцента по кафедре истории средних веков.

Ректор Л.Г.У. / МАРЧЕНКО /
Декан исторического факультета / БРАГИНЕЦ /
Секретарь Парторганизации / РЕЗНИКОВ /

²⁴ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 408, арк. 28.

²⁵ Там само. Арк. 29.

²⁶ Там само. Арк. 34.

Краткие характеристики на преподавателей исторического факультета²⁷

ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВИХ РОБІТНИКІВ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Львівського Державного Університету ім. Івана Франка

1. **МОДЕЛЬСЬКИЙ** Теофіль Теофілович – професор кафедри історії середніх віків, др. історичних наук, ординарний професор з 1930 р., керував кафедрою допоміжних наук, спеціалізувався переважно в галузі допоміжних історичних наук. Має 63 дрібних друкованих праць, переважно з історичної географії та бібліографії. Спеціалізувався під керівництвом професора Фінкля. Слугує як середній науковий працівник. Цілого курсу історії середніх віків не читав, а читав 16–17 століття. Виконує обов'язки керівника кафедри допоміжних історичних наук.

2. **МАЄВСЬКИЙ** Казимир Казимирович – доктор історичних наук, спеціалізувався під керівництвом професора Булянди в галузі археології /егейська, грецька, римська культури/, мав 17 незначних друкованих праць. Був асистентом у проф. Булянди, з 1937 р. доцентом археології. В 1923 р. був заарештований за належність до Молодечної Політичної організації і просидів 13 місяців у слідчій в'язниці. Тепер працює доцентом і виконуючим обов'язки керівника кафедри старинної історії.

3. **ПАСТЕРНАК** Ярослав Іванович – доктор історичних наук, археолог, спеціалізувався в Празі під керівництвом відомого археолога Нідерле, має 37 наукових праць. Працював асистентом при Археологічному Інституті в Празі з 1923 р., з 1928 р. – директором археологічного Музею товариства Шевченка у Львові. Тепер працює професором і керівником кафедри історії матеріальної культури і археології.

4. **РУДНЯНСЬКИЙ** Степан Густавович – доктор філософії, освіту дістав в Лейпцігу, працював у Варшавському Університеті з 1935 р. /читав курси з організації техніки розумової праці/, вважає себе за матеріаліста-марксиста, друкованих праць має 13 з філософії і побічних проблем. Належав до ППС /лівиці/, а потім з 1918 р. до КПП і був у ній до розв'язання. В жовтні прийнятий до Львівського Університету, читає лекції з історії атеїстичних вчень.

5. **ДУМКА** Микита Савкович – доктор історичних наук, закінчив Львівський Університет, спеціалізувався у професора Кілінського. З 1936 р. працював учителем в гімназії. Має 37 друкованих праць переважно бібліографічного характеру, і рецензії. З грудня 1939 р. працює виконуючим обов'язки професора кафедри старинної історії.

6. **СТАРЧУК** Іван Данилович – доктор історичних наук, археолог, має до 20 дрібних праць описового характеру. Працював асистентом-ад'юнктом з 1934 р. у професора Подляхи і Булянди. Тепер працює доцентом кафедри археології. Член МК Профспілки.

7. **КРИПЯКЕВИЧ** Іван Петрович – доктор історичних наук, спеціалізувався під керівництвом Грушевського. Працював 30 років учителем гімназії. Був в Українському підпільному Університеті і науковим робітником тов. Шевченка. Має 20 наукових праць. З 24 жовтня 1939 р. професор і керівник кафедри історії України, керівник історичної секції Львівської філії Інститута історії Академії Наук УРСР. Голова МК Профспілки.

8. **СМІШКО** Маркіян Юліанович – доктор історичних наук, археолог, спеціалізувався під керівництвом проф. Подляхи. З 1934 року працював у Львівському Університеті асистентом-ад'юнктом при кафедрі преісторії. Має 12 друкованих праць. Тепер працює доцентом, читає курс історії до-класового суспільства.

²⁷ Архів ЛНУ ім. І. Франка, ф. Р-119, оп. 1, спр. 409, арк. 1–3.

9. ЛЮСТГАВС Дон Аронович – доктор історії, студіював у Відні і Єні, в університеті раніш не мав посади, був волянторм. Має одну друковану працю з історії лісної торгівлі в стародавній Греції. Працює викладачем стародавньої Греції.

10. ТЕРЛЕЦЬКИЙ Омелян Антонович – з 1898 р. і до грудня 1939 р. працював учителем в гімназії. Має праці з історії України і історії середніх віків – всього 12 праць. Працює викладачем кафедри історії середніх віків.

11. ПОДЛЯХА Владислав Вікентович – доктор історії – археолог, був професором і керівником кафедри історії мистецтва, починаючи з 1919 р. Має 14 важніших друкованих праць, переважно з історії малярства. Працює професором кафедри історії мистецтва.

12. БУЛЯНДА Едмунд Янович – доктор історії, археолог, з 1916 р. був професором археології і керівником кафедри класичної археології, має 30 друкованих праць. Працює професором кафедри археології і історії матеріальної культури. Завзятий польський шовініст.

13. ЛЯНСКОРОНСЬКА Кароліна Карловна – доктор філософії, спеціалізувалася в галузі історії мистецтва у Відні, з 1929 по 1936 р. працювала в Краківській Академії Наук в Римі (так у тексті – Б. С.), 1936 р. – приват. доцентом у Львівському Університеті, має 14 друкованих праць по італійському малярству /ренесанс, барокко/.

14. КРОЙТЦ Мечислав Вільгельмович – доктор психології, з 1934 р. професор психології Львівського Університета. Учень Твардовського. Має 23 друковані праці з психології. Професор кафедри психології і зав. кафедрою.

15. СУХОДОЛЬСЬКИЙ Богдан Казимирович – доктор філології, був доцентом польської філології, з 1938 р. професором педагогії. Має 7 друкованих праць з педагогіки. Працює професором і зав. кафедрою педагогії.

16. АЙДУКЕВИЧ Казимир Брониславович – доктор філософії, учень Твардовського, має 39 друкованих праць, належить до махістського напрямку в філософії /“новітньої”, південної австрійської школи/. Працював керівником кафедри філософії. Тепер професор кафедри психології.

Декан Історичного Факультету
/А. Брагінець/

TEACHING STAFF OF THE FACULTY OF HISTORY OF LVIV UNIVERSITY IN 1940 THROUGH THE PRISM OF OFFICIALS CHARACTERISTICS

Bogdana SYPKO

The Ivan Franko National University of Lviv,
the Chair of Modern and Contemporary History of Foreign Countries
1 Universytetska str., Lviv 79000, Ukraine

This publication presents a brief description and texts of the characteristics of the teaching staff of the historical department of the Lviv University from 1940, which are stored in the collections of the Archives of Ivan Franko National University of Lviv. These documents contain information about teachers: place and date of birth, education, professional activities, participation in civic and political life. List of persons in this description shows that at the Faculty of History in 1940, working not only specialists in history, but also experts in the field of psychology, education and philosophy.

Key words: Lviv University, the Faculty of History, teaching staff, service characteristics, 1940.

**ПРЕПОДАВАТЕЛЬСКИЙ СОСТАВ ИСТОРИЧЕСКОГО
ФАКУЛЬТЕТА ЛЬВОВСКОГО УНИВЕРСИТЕТА В 1940 г.
СКВОЗЬ ПРИЗМУ СЛУЖЕБНЫХ ХАРАКТЕРИСТИК**

Богдана СЫПКО

Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
кафедра новой и новейшей истории зарубежных стран
ул. Университетская 1, Львов 79000, Украина

В публикации дана краткая опись и приведены тексты служебных характеристик работников исторического факультета Львовского университета за 1940 г., которые хранятся в фондах Архива Львовского национального университета имени Ивана Франко. Предлагаемые вниманию читателя документы содержат информацию о преподавателях: месте и дате рождения, образовании, профессиональной деятельности, участии в общественно-политической жизни. Перечень лиц, которым дана характеристика, показывает, что на историческом факультете в 1940 г. работали не только профильные специалисты, но и ученые в области психологии, педагогики и философии.

Ключевые слова: Львовский университет, исторический факультет, преподавательский состав, служебные характеристики, 1940 г.

Стаття надійшла до редколегії 29.04.2014

Прийнята до друку 22.05.2014